

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій  
імені С.З. Гжицького  
Факультет економіки та менеджменту  
Кафедра економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК  
імені І. В. Поповича

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Декан факультету економіки та  
менеджменту

 О. Я. Гримак  
"4" 08 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Фінансово-кредитне забезпечення власного бізнесу»**

<i>Рівень вищої освіти</i>	перший (бакалаврський)
<i>Галузь знань</i>	05 – «Соціальні та поведінкові науки»
<i>Спеціальність</i>	051 – «Економіка»
<i>Освітня програма</i>	«Економіка підприємства»
<i>Вид дисципліни</i>	за вибором

Львів – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансово-кредитне забезпечення власного бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051- «Економіка».

Укладач – Куницька-Іляш М. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича

« 13 » 04 2021 року (протокол № 8 ).

Завідувач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича




(підпис)

П. М. Музика

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності 051 «Економіка» « 28 » 04 2021 р. (протокол № 3 ).

Голова НМКС



(підпис)

П. М. Музика

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту

« 5 » травня 2021 р. (протокол № 6 ).

Голова НМРФ



(підпис)

С. І. Поперечний

Схвалено вченою радою факультету економіки та менеджменту

« 26 » серпня 2021 р. (протокол № 1 ).

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3,0 / 90	3,0 / 90
Усього годин аудиторної роботи	36	10
в т.ч.:		
лекційні заняття, год.	18	4
практичні заняття, год.	18	6
лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	54	80
Форма семестрового контролю	Залік	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу здобувача вищої освіти у відсотковому ви-  
мірі:

для денної форми навчання – 40;

для заочної форми навчання – 11.

## 2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

### 2.1. Предмет, мета та завдання дисципліни «Фінансово-кредитне забезпечення власного бізнесу»

**Предметом** вивчення дисципліни є теоретичні основи функціонування фінансових та грошово-кредитних систем; побудова та особливостей організації фінансових ринків і розгалуженої системи кредитно-фінансових інститутів.

**Мета** дисципліни «Фінансово-кредитне забезпечення власного бізнесу» полягає у формуванні системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Фінансово-кредитне забезпечення власного бізнесу» є вивчення теоретичних засад фінансового забезпечення господарської діяльності, формування і використання фінансових ресурсів суб'єктами господарювання.

**3. Структура навчальної дисципліни**  
**3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни**

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Основні етапи створення власного бізнесу	6	2	2			2	10	2	2			4
Тема 2. Необхідність та сутність кредитування підприємств	4	2				2	4					4
Тема 3. Розробка фінансового плану бізнесу та проблеми забезпечення стійкого фінансового стану малих підприємств.	6	2	2			2	4					4
Тема 4. Грошові надходження підприємств.	6	2	2			2	4					4
Тема 5. Соціальна відповідальність бізнесу	6	2	2			2	4					4
Тема 6. Оподаткування підприємств.	6	2	2			2	6		2			4
Тема 7. Фінансові ресурси бізнесу та джерела їх формування	6	2	2			2	4					4
Тема 8. Фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктами бізнесу	6	2	2			2	6	2				4
Тема 9. Державна фінансова підтримка бізнесу	4		2			2	4					4
Тема 10. Фінансові ризики бізнесу та їх прогнозування	6	2	2			2	6		2			4
Інші види самостійної роботи	34					34	40					40
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>18</b>	<b>18</b>			<b>54</b>	<b>90</b>	<b>4</b>	<b>6</b>			<b>80</b>

### 3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	<b>Тема 1. Основні етапи створення власного бізнесу</b> Прийняття рішення про підприємницьку діяльність на основі підприємницької ідеї. Визначення цілей підприємницької діяльності, розробка стратегії розвитку підприємства. Вибір організаційно-правової форми. Джерело фінансування	2	2
2	<b>Тема 2. Необхідність та сутність кредитування підприємств</b> Необхідність і сутність кредитування бізнесу. Банківське кредитування бізнесу. Види небанківського кредитування підприємств (бізнесу).	2	
3	<b>Тема 3. Розробка фінансового плану бізнесу та проблеми забезпечення стійкого фінансового стану малих підприємств.</b> Особливості фінансового управління в малому бізнесі. Критерії якими в першу чергу керується менеджер при прийнятті фінансових рішень в малому бізнесі. Фінансові ресурси і яке їх призначення.	2	
4	<b>Тема 4. Грошові надходження підприємств.</b> Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Фактори, що впливають на прибуток підприємства. Прибуток від реалізації продукції та його формування. Розподіл і використання прибутку.	2	
5	<b>Тема 5. Соціальна відповідальність бізнесу</b> Що означає термін «соціальна відповідальність бізнесу» або «корпоративна соціальна відповідальність». Які категорії передбачає соціальна відповідальність і що під ними має на увазі.	2	
6	<b>Тема 6. Оподаткування підприємств.</b> Система оподаткування підприємств. Пряме оподаткування підприємств. Платежі за ресурси. Система непрямих податків та їх вплив на фінансово-господарську діяльність. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва.	2	
7	<b>Тема 7. Фінансові ресурси бізнесу та джерела їх формування.</b> Власний капітал, позиковий капітал, джерела фінансування, зобов'язання, кредит.	2	

<b>8</b>	<b>Тема 8. Фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктами бізнесу</b> Методологічні передумови, на яких ґрунтується аналіз впливу фінансів на розвиток підприємницького сектора. Інструменти фінансового регулювання підприємницької діяльності. Діяльність підприємства в системі ринкової економіки та використання різноманітних форм залучення кредитів.	2	2
<b>9</b>	<b>Тема 9. Державна фінансова підтримка бізнесу</b> Кредитні канікули, податкові преференції, підтримка малого і середнього бізнесу, підтримка агробізнесу, інформаційна підтримка бізнесу		
<b>10</b>	<b>Тема 10. Фінансові ризики бізнесу та їх прогнозування</b> Сутність і класифікація ризиків. Методи виявлення і оцінки ризиків при плануванні діяльності підприємства. Фінансування витрат на нейтралізацію ризиків. Економічна ефективність методів управління ризиками.	2	
<b>Усього годин</b>		<b>18</b>	<b>4</b>

### 3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	<b>Тема 1. Основи фінансів підприємства.</b> Сутність і функції фінансів підприємств. Підприємство – як господарюючий суб'єкт. Основи організації фінансів підприємств. Сфери фінансових відносин підприємств.	2	2
2	<b>Тема 3. Грошові надходження підприємств.</b> Характеристика і склад грошових надходжень підприємства у процесі його виробничо-господарської діяльності. Організація фінансового аналізу на підприємстві. Методи та моделі фінансового аналізу підприємства. Комплекс і класифікація показників оцінки фінансового стану підприємства. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства. Критерії і принципи оцінювання фінансових показників.	2	
3	<b>Тема 4. Прибуток підприємства.</b> Методика підготовки аналітичного висновку і звіту про проведений аналіз. Методика порівняльної рейтингової оцінки діяльності підприємств. Фактори, що впливають на виручку	2	

	від реалізації продукції. Планування виручки й оперативний контроль за надходженням виручки від реалізації продукції. Грошові надходження від інвестиційної, фінансової та іншої звичайної діяльності. Операційний леверідж і підприємницький ризик. Розрахунок маржі безпеки й коефіцієнта фінансової тривкості. Доходи і збитки від надзвичайних операцій. Формування загального валового й чистого доходу.		
4	<b>Тема 5. Соціальна відповідальність бізнесу</b> Які категорії передбачає соціальна відповідальність і що під ними має на увазі.	2	
5	<b>Тема 6. Оподаткування підприємств</b> Правові засади оподаткування прибутку підприємств. Сплата підприємствами непрямих податків. Податок на додану вартість та його вплив на діяльність підприємства. Сплата акцизного збору. Митні платежі. Платежі (збори) на загальнообов'язкове державне пенсійне і соціальне страхування. Місцеві податки й збори. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва.	2	2
6	<b>Тема 7. Фінансові ресурси бізнесу та джерела їх формування.</b> Інші види кредиту	2	
7	<b>Тема 8. Фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктами бізнесу</b> Методологічні передумови, на яких ґрунтується аналіз впливу фінансів на розвиток підприємницького сектор.	2	
8	<b>Тема 9. Державна фінансова підтримка бізнесу</b> Кредитні канікули, податкові преференції, підтримка агробізнесу, інформаційна підтримка бізнесу.	2	
9	<b>Тема 10. Фінансові ризики бізнесу та їх прогнозування</b> Методи виявлення і оцінки ризиків при планування діяльності підприємства. Фінансування витрат на нейтралізацію ризиків. Економічна ефективність методів управління ризиками.	2	2
<b>Усього годин</b>		<b>18</b>	<b>6</b>

### 3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	<b>Тема 1. Основні етапи створення власного бізнесу</b> Вибір організаційно-правової форми	2	4
2	<b>Тема 2. Необхідність та сутність кредитування підприємств</b> Види небанківського кредитування підприємств (бізнесу).	2	4
3	<b>Тема 3. Розробка фінансового плану бізнесу та проблеми забезпечення стійкого фінансового стану малих підприємств.</b> Фінансові ресурси і яке їх призначення.	2	4
4	<b>Тема 4. Грошові надходження підприємств.</b> Прибуток від реалізації продукції та його формування. Розподіл і використання прибутку.	2	4
5	<b>Тема 5. Соціальна відповідальність бізнесу</b> Які категорії передбачає соціальна відповідальність і що під ними має на увазі.	2	4
6	<b>Тема 6. Оподаткування підприємств.</b> Оподаткування суб'єктів малого підприємництва.	2	4
7	<b>Тема 7. Фінансові ресурси бізнесу та джерела їх формування.</b> Джерела фінансування	2	4
8	<b>Тема 8. Фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктами бізнесу</b> Діяльність підприємства в системі ринкової економіки та використання різноманітних форм залучення кредитів.	2	4
9	<b>Тема 9. Державна фінансова підтримка бізнесу</b> Підтримка малого і середнього бізнесу.	2	4
10	<b>Тема 10. Фінансові ризики бізнесу та їх прогнозування</b> Сутність і класифікація ризиків.	2	4
11	<b>Інші види самостійної роботи</b>	34	40
<b>Усього годин</b>		<b>54</b>	<b>80</b>



#### **4. Індивідуальні завдання**

Студенту протягом семестру виконують індивідуальне завдання за такими темами:

1. Форми позичкових рахунків і режим їх дії.
2. Характер і спосіб стягнення процентів.
3. Диференціація позичкового процента.
4. Етапи процесу банківського кредитування.
5. . Структурування позички.
6. Зміст угоди на кредит.
7. Порядок документального оформлення кредиту в комерційному банку.
8. Кредитний портфель комерційного банку, його структура й аналіз.
9. Критерії класифікації кредитних операцій.
10. Класифікація позичальників за результатами оцінки її фінансового стану з урахуванням рівня забезпечення за кредитними операціями.
11. Оцінка якості обслуговування кредитного боргу.
12. Класифікація кредитного портфеля комерційного банку за ступенем ризику.
13. Класифікація кредитних операцій за врахованими векселями.
14. Класифікація кредитних операцій за факторингом, авалем, гарантіями та поруками.
15. Зміст договору про заставу.
16. Заставне право банку і спосіб його реалізації.
17. Оцінка доцільності і прибутковості позичкової операції.
18. Бізнес-план на здійснення заходу, під який запитується кредит.
19. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
20. Показники, що характеризують платоспроможність позичальника

#### **5. Методи навчання**

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, розв'язування задач та ситуаційних завдань, тестування, виступ з рефератом, а також методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо).

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- лабораторні заняття;
- семінарські заняття;
- самостійна позааудиторна робота студентів (СРС).

#### **6. Методи контролю**

Форми проведення поточної перевірки протягом семестру:

Усне опитування;

письмове фронтальне опитування;

перевірка письмових робіт;  
 експрес-контроль (тестовий);  
 колоквиуми;  
 консультація з метою контролю;  
 домашнє завдання групового чи індивідуального характеру;  
 перевірки виконання самостійної роботи.

Підсумковий контроль (залік) проводиться за 100-бальною шкалою, з якою є узгодженими 4-бальна шкала і шкала ECTS.

## 7. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

### 7.1. Денна форма навчання

Максимальна кількість балів за результатами вивчення дисципліни протягом семестру становить 100. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою визначається на основі середнього балу поточної успішності протягом семестру за такою формулою:

$$ПК = \frac{100 \times САЗ}{5},$$

де ПК – значення підсумкової залікової оцінки за 100 – бальною шкалою;  
 100 – максимально можливе значення оцінки за 100 – бальною шкалою;  
 5 – максимальне значення оцінки за національною 4 – бальною шкалою;

САЗ – середнє арифметичне значення оцінок за результатами поточного контролю.

Критерії поточного оцінювання студентів за національною шкалою подано у таблиці.

Таблиця 7.1.

### Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.

4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями., але у відповіді можуть бути окремі несуттєві помилки, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи суттєві неточності. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки.

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентові у графі «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано» відповідно до наведеної нижче шкали..

Присутність студента при виставленні підсумкової оцінки не обов'язкова, якщо ним виконані усі передбачені види робіт.

Результати оцінювання за 100 – бальною шкалою можуть бути змінені за рахунок заохочувальних балів:

- студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру (додається 2 бали);
- за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додається 5 балів);
- за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

**Шкала оцінювання**

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою університету
A	Зараховано	90-100
C		74-81
B		82-89
D		64-73
E		60-63
FX	Незараховано з можливістю повторного складання	35-59
F	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-34

*7.2. Заочна форма навчання*

Максимальна кількість балів за результатами вивчення дисципліни протягом семестру становить 100. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою визначається як сума середнього балу поточного оцінювання (ПК) за 4 – бальною шкалою протягом семестру, перерахованого у 30 – бальну шкалу та балу за виконання тематичної самостійної роботи (ТСР) у міжсесійний період, оціненої за 70 – бальною шкалою. Перерахунок середнього балу поточного оцінювання за 4 – бальною шкалою у відповідний бал за 30 – бальною шкалою здійснюється за формулою:

$$ПК = \frac{30 \times CA3}{5},$$

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної навчальної роботи та забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання. Інформація, отримана в процесі поточного контролю, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і студентами – для самоаналізу та самооцінки своєї навчальної діяльності.

Тематична самостійна робота – це завершена теоретична чи практична робота в межах навчальної дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, здобутих у процесі опрацювання тем, винесених на самостійне вивчення у міжсесійний період та охоплює зміст навчального курсу в цілому.

## 8. Навчально-методичне забезпечення

1. Куницька-Іляш М.В. Фінансово-кредитне забезпечення власного бізнесу: контрольні завдання і методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів факультету економіки та менеджменту. Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2021. 76 с.
2. Куницька-Іляш М.В. Фінансово-кредитне забезпечення власного бізнесу: методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських і практичних занять студентів факультету економіки та менеджменту Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2021. 60 с.
3. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;
4. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни на віртуальних платформах;
5. Конспект лекцій на паперовому та електронному носіях;
6. Роздатковий матеріал.

## 9. Рекомендована література

### *Базова:*

1. Добрава Н. В. Основи бізнесу : навч. посіб. Одеса, 2018. 305 с.
2. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Економіко-фінансова діяльність підприємства: навч. посіб. / О. В. Колесников; МОНМС України, Укр. держ. акад. залізн. трансп. Х., 2010. 182 с.
5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print>
6. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
7. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
8. Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
9. Ситник Н.С., Стасишин А.В. Кравчук О. М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 503 с.
10. Лубенченко О. Е., Гришко Н. В., Чабаненко І. Л. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Алчевськ, 2016. 223 с.
- 11.

### *Допоміжна:*

12. Kuniyska-Iliash M., Vasylytsiv T., Lupak R., Shtec T. Trends of State Policy to Improve Structural Characteristics of the Digital Economy Sector. The WSB University in Poznan Research Journal. 2020, Vol. 89, P.41-54.
13. T Vasylytsiv, R Lupak, M Kuniyska-Iliash Social Security of Ukraine and the EU: aspects of convergence and improvement of migration policy - Baltic Journal of

Economic Studies, Vol 5(4) С.55-58. 2019

14. Т Vasylytsiv, R Lupak, М Kynytska-Iliash, О Levytska Інструменти регіональної політики збереження людського ресурсу засобами регулювання зовнішньої міграції молоді сільських територій Карпатського регіону. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. Vol.6 (1868-2020-1691) С.149-170. 2020

### **10. Інформаційні ресурси**

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Інтернет-портал для управлінців. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.management.com.ua>.

3. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

4. Офіційний веб-сайт Української асоціації маркетингу. URL: <http://uam.in.ua>.

5. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

6. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області. URL: <http://lv.ukrstat.gov.ua>